

בס"ד, יום חמישי, ט"ו בחדש הראשון

יומני היקר,

אני כל כך נרגש, עד שאני לא יודע מה לכתב קדם. אנחנו רואים פה במו עינינו נסים ונפלאות. אנחנו רואים את יד ה' על כל צעד ושעל. מה שעבר עלינו בשעות האחרונות יכול היה למלא בקלות עשרות אם לא מאות פפירוסים, אבל אפשר לסכם הכל בשלוש מלים נפלאות מאין כמותן:

אנחנו

יוצאים

ממצרים!

כן, כן, יומני היקר. היית מאמין? אנחנו יוצאים לחרות! אחרי שנים כה רבות של שעבוד נורא, אחרי שנולדנו עבדים משפלים וכל מצרי הכי עלוב היה יכול להעביד אותנו כאות נפשו המרשעת, חלום הדורות מתגשם ואנחנו זוכים לצאת סוף סוף

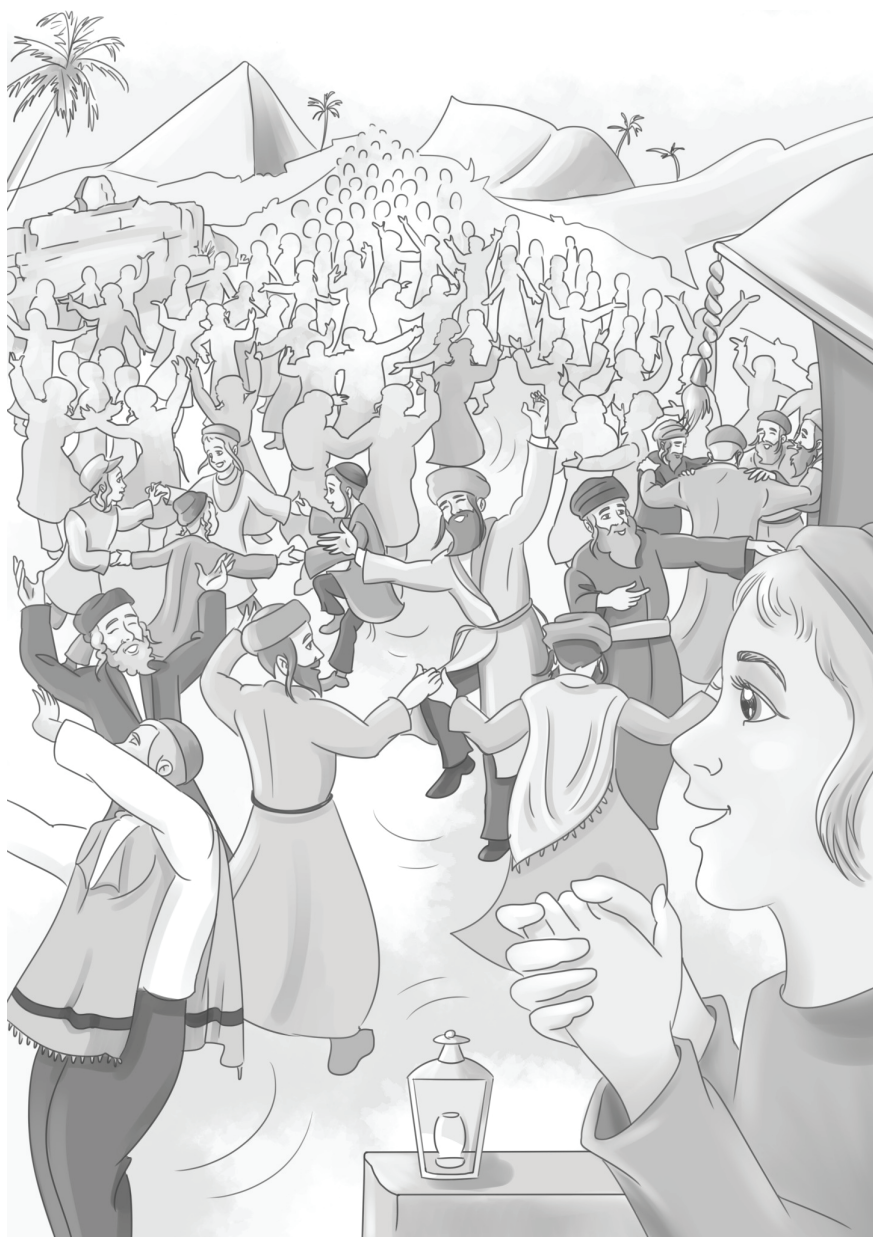
מאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה!

סליחה שאני כל כך מליצי, יומני היקר, אבל אני באמת באמת מתרגש. רק אתמול עוד היינו כלנו רכוש הפרטי של פרעה ממש כאלו היינו סוסים או חמורים או גמלים - ועכשיו, פתאום, אנחנו בני חורין. מתר לנו לצאת ממצרים, ואנחנו בדרךנו לארץ כנען! יש לי כל כך הרבה מה לספר לך, יומני היקר, אז סליחה מראש אם זה לא יהיה בדיוק לפי הסדר. פשוט כל הזמן מתרחשים פה דברים חדשים ויש עוד המון ארועים מאתמול שלא הספקתי לכתב עליהם, אבל אני מבטיח להשלים הכל ולא להחסיר שום דבר.

אז ככה: עכשיו לפני הצהרים - נראה לי שזה בערך אמצע השעה השלישית - ואנחנו נמצאים ברעמסס יחד עם כל בני ישראל שהתקבצו לכאן מכל קצות הארץ לקראת היציאה ממצרים.

האמת שאין בעולם מלים שיצליחו לתאר את המחזה המדהים שהעינים שלי רואות: המוני המוני אנשים מתקבצים כל הזמן ומגיעים בשירות ארכות מגשן ומשאר המקומות שבהם הם התגוררו. יש פה שש מאות אלף גברים בין גיל עשרים לששים, וזה חוץ מכל הנשים, והילדים, והזקנים...

כלם מתחבקים בשמחה ולוחצים ידיים בהתרגשות. אנשים רבים רוקדים בהתלהבות, ואחרים יושבים במעגלים ושרים בדבקות שירי הלל וגאולה. שעות הבקר חולפות באטיות. השמש

עדין לא הגיעה לרום השמים. כלנו ממתנינים בנשימה עצורה לרגע שמשה רבנו יכריז על פי ה' שהגיע זמן הגאולה ונתחיל לצעד לעבר השערים הנעולים בחומות מצרים האדירות שסגרו עלינו עד היום.

זה ממש לא יאמן! היום בבקר עוד היינו בבית הישן שלנו, בכפר הקטן בקצה ארץ גשן, אבל עם אור ראשון יצאנו כלנו לעבר רעמסס, ותוך זמן קצר הגענו.

סבא אמר בהתרגשות שנעשתה לנו קפיצת הדרך. באפן טבעי הדרך מגשן לרעמסס לוקחת הרבה יותר זמן. וסבא הרי מכיר היטב את האזור הזה, או כמו שדוד אחיטוב אמר "מכיר על בשרו", כי בצעירותו סבא היה משעבד פה בבגית ערי המסכנות, אם כי מרבית הזמן הוא עבד בפיתום ולא ברעמסס.

אז מי נמצא פה?

דבר ראשון המשפחה שלנו: אבא ואמא וכל תשעת אחי ואחיותי, שנחלקים לשנים: יש את 'הששיה הגדולה' - שממנה נשארו כיום רק ארבעה, שני בנים ושתי בנות: אני - ששמי עמיאסף - אחי גאליה הקטן ממני בכמה דקות, וכמובן פועה ודינה. פשוט לדנו לאמא היינו כאמור ששיה, אבל אחד נפטר ממש כשהיה תינוק, והשני, אליהוא זכרוננו לברכה, נהרג לפני יותר משלוש שנים בידי מצרי רשע בשם אמחותפ, שהיה בעל חנות לממכר חיות.

ויש גם את 'הששיה הקטנה': שמעון ושמעיה, גאליה וימיה,

אלימלך ואלישבע, שהם עוד קטנים ולא כל כך מבינים מה קורה סביבם, ורק שואלים כל הזמן איפה השה הלכן והחמוד שהיה קשור למטה של אבא במשך כמה ימים ופתאום נעלם ואיננו... הם לא מבינים שבשר קרפן הפסח שאכלנו אתמול בלילה הוא אותו שה שהם כל כך חבבו - ואולי טוב שפך...

ומי עוד נמצא אתנו? כמובן דוד אחיטוב שכבר הזכרתי אותו, שהוא אחיה הגדול של אמא, עם כל ילדיו ובהם רעואל, שהוא גם בן דוד שלי וגם החבר הכי טוב שלי. מקדם יותר חלפה לדינו משפחתה של חגלה, חברתה הטובה ביותר של אמא, ומעט לפנינו אני יכול לראות את סבא עם זקנו הלכן והארץ, שיושב על אבן גדולה ומסביבו קבוצה מתלמידיו מיישיבת יהודה בן יעקב בגשן, והוא ממשיך כל הזמן ללמד אתם את תורת ה'.

ואתה יודע, יומני היקר, מי עוד פה אתנו? חברי הטוב אנהת'.

היית מאמין? אנהת' יוצא אתנו ממצרים!

כן כן, יומני היקר. אנהת' הוא אותו ילד מצרי שלמד חניטת מתים וחרשת ברזל, ושיום אחד, כשיצאתי מהבית של קאמוס מתש ורעב אחרי שעזרתי לח'ופו בשעורי הבית - זאת אומרת שעשיתי אותם במקומו בזמן שהוא שחק - אז אביו של אנהת' (שהיה אדריכל גדול בארמון פרעה וממחה לבנית פירמידות), שעבד אותי בערמה והכריח אותי לעזר גם לבנו, כפי שכבר כתבתי באריכות ב...

אבל רק רגע, יומן יקר שלי. אתה בטח קצת מבולבל. אתה

בִּטָּח שׁוֹאֵל אֶת עֶצְמָךְ אִיפֹה כְּתִבְתִּי עַל אֲנִחָתִי, וְעוֹד בְּאֲרִיכוֹת -
אִם אֵלֹו הַדְּפִים הָרֵאשׁוֹנִים שָׁאֲנִי כּוֹתֵב בָּךְ?

אֲזִי אֲנִי חִיָּב לַעֲצֹר פֹּה וּלְהִסְבִּיר לָךְ כִּמָּה דְּבָרִים. תִּרְאֶה... אִתָּה
לֹא הַיּוֹמָן הָרֵאשׁוֹן שְׁלִי. לְמַעַן הָאֵמֶת יֵשׁ לִי יוֹמָן שָׁלֵם שְׁכִתְבְּתִי
בְּמִשְׁךְ שָׁנָה תְּמִימָה בְּמִצְרַיִם, אֲבָל פֶּתְאוֹם הוּא אָבֵד לִי וְנִעְלָם
כָּאֵלֹו בְּלֻעָה אוֹתוֹ הָאֲדָמָה. מִהִבְקָר לֹא הִפְסַקְתִּי לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו.
שְׁאֵלְתִי אֶת כָּלֵם אִם הֵם רָאוּ בְּמִקְרָה תִּכְרִיף עָבָה שֶׁל פְּפִירוֹסִים
הַתְּפוּרִים כִּמוֹ סֵפֶר, אֲבָל עַד עַכְשָׁו הוּא לֹא נִמְצָא.

"אוֹלִי הוּא עַל אֶחָד הַחֲמוּרִים?" הִצִּיעַ רְעוּאֵל שֶׁרָאָה כִּמָּה זֶה
אֲכַפֶּת לִי. "בּוֹא נִחְפֹּשׂ בִּיחָד." כִּי הָרִי יֵשׁ לָנוּ פֹה, כִּמוֹ לְשָׂאֵר
הָאֲנָשִׁים, אִיזָה תִּשְׁעִים חֲמוּרִים אִם לֹא יוֹתֵר, וְכָלֵם עֲמוּסִים
וְטַעוֹנִים בְּכָל טוֹב מִצְרַיִם: כָּלִי כֶּסֶף וְכָלִי זָהָב וּשְׁמָלוֹת וְעוֹד הַמוֹנִי
חֲפָצִים שֶׁשָּׂאֵלָנוּ מִהַמִּצְרַיִם לְקִרְאָת הַיְצִיָּאָה.

קִשָּׁה הָיָה לִי לְהֵאֱמִין שְׁדַחֲפִתִּי כִּךְ סֵתֵם אֶת הַיּוֹמָן בֵּין שָׂאֵר
הַחֲפָצִים, אֲבָל חֲפִשְׁתִּי כָּבֵד בְּכָל מְקוֹם אַחֵר אֲזִי קִבַּלְתִּי אֶת הַצָּעָתוֹ
שֶׁל רְעוּאֵל. אַחֲרֵי חֲמִשָּׁה חֲמוּרִים נִמְאַס לִי. צָרִיף לְהוֹרִיד מִהַחֲמוּר
אֶת כָּל הַמִּטְעָן שֶׁעָלָיו: הַבָּגָדִים, הַתְּכֵשִׁיטִים, כָּלִי הַבֵּית וְכָלִי
הַמִּטְבָּח, רַק כְּדֵי לְגַלּוֹת שֶׁהַיּוֹמָן לֹא שֵׁם וְלֹאֲרֹז הַכֹּל בַּחֲזָרָה - וְאֲזִי
לַעֲבֹר לַחֲמוּר הַבָּא...

"אוֹלִי הַשְּׂאֲרָת אוֹתוֹ בְּמִצְרַיִם?" הִצִּיעַ אָבָא, אֲבָל זֶה לֹא יָכוֹל
לְהִיּוֹת. הַיּוֹמָן הָיָה הַדְּבָר הַכִּי יִקָּר לְלִבִּי. לְעוֹלָם לֹא הִיִּיתִי שׁוֹכַח
אוֹתוֹ. לְיִתֵּר דִּיוִק, הוּא אֶחָד מִשְׁנֵי הַדְּבָרִים הַכִּי יִקָּרִים לִי: הַדְּבָר

השני הוא שָׁקִיק הָעוֹר הַקָּטָן שְׂדוּד שְׁלִי, פְּדִיָּה בֶּן יוֹסֵף זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָּה, הוֹרִישׁ לִי לִפְנֵי שֶׁהוּא נִפְטָר מִמַּכּוֹת שֶׁל קִלְגָּסִים מִצְרִיִּים, וּבִתּוֹכוֹ כִּמָּה גִלְעִינִי זֵית שְׁאֲבוֹת אֲבוֹתֵינוּ הוֹרִידוּ אֹתָם מֵאֶרֶץ כְּנָעַן כְּשִׁירְדוּ לְמִצְרַיִם בְּתַקּוּפַת יַעֲקֹב אֲבִינוּ. הַשָּׁקִיק הִזָּה קָשׁוּר עָלַי כָּל הַזְמַן וְחֲגוּר לְמַתְנִי, וְהוּא אֶכֶן נִמְצָא פֹה אִתִּי, אֲבָל גַּם אֶת הַיּוֹמָן הַכִּנְתִּי כְּדִי לְקַחַת אוֹתוֹ אִתִּי, וּפְתָאוֹם הוּא נִעְלָם וְאִינֶנּוּ.

בַּהֲתַחֲלָה כָּל כֹּף הַצִּטְעָרְתִּי, שָׁזָה מִמֶּשׁ הָעֵכִיר אֶת שְׂמִחָתִי. כָּלֵם פֹּה רָקְדוּ וְשָׂרוּ לְקִרְאָת הַגָּאֵלָה, וְרַק אֲנִי הַסְתּוֹבְבָתִי בֵּין הָאֱהָלִים בְּלִי מִצָּב רוּחַ.

הַיּוֹמָן הִזָּה לִי כִּמוֹ חֵבֶר נֶאֱמָן, כִּמוֹ שְׂתַף סוּד שָׁבוּ כְּתִבְתִּי דְּבָרִים שְׁלֹא יָכֻלְתִּי לְהַגִּיד לְאַף אֶחָד. הָאֱמֶת, פְּחָדְתִּי גַם שְׁמִישָׁהוּ יִמְצָא אוֹתוֹ וְיִקְרָא בּוֹ אֶת כָּל הַסּוּדוֹת הֵכִי כְּמוֹסִים שְׁלִי. בְּסוּף אֲמָא הַבִּיָּאָה לִי תִכְרִיף חֲדָשׁ - אֲגַב, מִפְּפִירוֹסִים הַרְבֵּה יוֹתֵר מִשְׁבָּחִים מֵאלוֹ שֶׁהָיוּ לִי בְּמִצְרַיִם - וְהַצִּיעָה לִי לְהִתְחִיל לְכַתֵּב בּוֹ, זֹאת אוֹמֶרֶת בָּךְ, וְכִשְׁאֲמִצָּא אֶת הַיּוֹמָן שֶׁכְּתִבְתִּי עַד הַיּוֹם, אֲחַבֵּר אֶתְכֶם לְכַרְף אֶחָד.

לְמַעַן הָאֱמֶת, אֲמָא שְׁלִי 'אַשְׁמָה' בְּכָלֵל בְּזָה שֶׁהִתְחַלְתִּי יוֹמָן. הַכָּל הִתְחִיל לִפְנֵי שָׁנָה, כִּשְׁאֲמָא אֲמָרָה שְׁעָלִי לְשַׁפֵּר אֶת כְּתָב הַיָּד שְׁלִי שֶׁכָּבֶר נִהְיָה דוּמָה יוֹתֵר לְכַתֵּב חֲרָטְמִים, וְהַצִּיעָה שֶׁאֲכַתֵּב יוֹמָן אִישִׁי. בַּהֲתַחֲלָה חֲשַׁבְתִּי שְׁלֹא יִהְיֶה לִי מָה לְסַפֵּר. מָה מְעַנֵּן בְּחַיּוֹ שֶׁל יֶלֶד עֲבָרִי שֶׁמִּשְׁעָבֵד בְּמִצְרַיִם? הוּא קָם בְּבִקְרָא בְּבִקְתָּה עֲלוּבָה בְּקִצָּה אֶרֶץ גִּשֹׁן וְהוֹלֵךְ לַעֲבֹד, חוֹזֵר בְּעָרֵב עֵיף וְרָעֵב וְהוֹלֵךְ לִישׁוֹן,

וְכֵן גַּם מָחָר וּמִחֲרָתִים וְאַחֲרֵי מִחֲרָתִים... אָבֵל אֶז בְּדִיוֹק הַחֲלוּ
 לְהִתְרַחֵשׁ אֶצְלָנוּ אֲרוּעִים הִיסְטוֹרִיִּים חֲסֵרֵי תִקְדִּים: מִשֶּׁה רַבְּנוּ
 וְאַהֲרֹן אָחִיו נִכְנְסוּ לְאַרְמוֹן פְּרָעָה בְּשְׁלִיחוֹת ה' וְדָרְשׁוּ מִמֶּנּוּ
 שִׁישְׁלַח אוֹתָנוּ מִמִּצְרַיִם. פְּרָעָה כְּמוֹכֵן לֹא הִסְפִּים, וְאִזּוֹ הַחֲלוּ עֲשׂוֹ
 הַמַּכּוֹת: דָּם, צִפְרֹדֶעַ, כְּנִים וְכָל הַשָּׂאָר. הִסְפַּקְתִּי לְכַתֵּב בַּיּוֹמָן
 הַקּוֹדֶם עַד סוֹף מַכַּת חֲשָׁף וְגַם קִצָּת עַל הַהֲכָנוֹת לְהִקְרַבַת קֶרֶבֶן
 פֶּסַח, אָבֵל אֶז פִּתְאוֹם הַכֹּל הִתְחִיל לְהִתְגַּלְגֵּל בְּמַהֲרֵי, וְעוֹד לִפְנֵי
 שֶׁהִסְפַּקְנוּ לְהִתְאַרְגֵּן כְּמוֹ שֶׁצִּירִיף מִצְאָנוּ אֶת עֲצָמָנוּ פֹּה, בְּרַעְמָסֶס.
 טוֹב, יוֹמֵנִי הִיָּקֵר וְהִתְדַּשׁ, אִמָּא קוֹרֵאת לִי, אֶז אֲמַשִּׁיף לְכַתֵּב
 בְּךָ מֵאַחֵר יוֹתֵר. לְהִתְרַאוֹת בֵּינֵינוּ.